

Moberg

FISKERIDIREKTORATET
FISKEVEDBIBLIOTEKET

FISKERI- DIREKTORATET

Arsberetning vedkommende Norges fiskerier

1978 nr. 10

SELFANGSTEN 1978

F O R O R D

Beretningen om selfangsten i 1978 er som i tidligere år hovedsakelig basert på innklaringsoppgaver fra tollkontorene. Beretningen er utarbeidet av konsulent T. Titlestad og kontorfullmektig A. Strømsnes.

Bergen, juli 1979

Hallstein Rasmussen

A. Holm

I n n h o l d

1. Innledning	s. 4
2. Deltaking	s. 4
3. Fangstmengde og fangstverdi	s. 5
4. Fangstforhold	s. 5
5. Førstehåndspriser og eksportverdi	s. 6

Tabelloversikt

Tabell 1. Deltakingen i selfangst 1978, fordelt etter fartøyenes heimsted.	s. 7
Tabell 2. Fartøyer som har innklarert fangst i 1978, fordelt etter lengde (meter) og byggeår.	s. 8
Tabell 3. Fartøyer som har innklarert fangst i 1978, fordelt etter lengde (meter) og maskinens ytelse.	s. 9
Tabell 4. Oversikt over fangstmengde og verdi 1971 - 1978.	s. 10
Tabell 5. Oversikt over fangstperioder og - kvoter 1971 - 1978.	s. 11
Tabell 6. Selfangsten i 1978 fordelt på fangstfelt.	s. 12
Tabell 7. Fartøyenes gjennomsnittlige størrelse og mannskap og turenes gjennomsnittlige varighet og fangstverdi fordelt på fangstfelt, 1978.	s. 13
Tabell 8. Fangstmengde og fangstverdi etter innklaringssted, heimsted og måned, 1978.	s. 14

- Tabell 9. Gjennomsnittlig fangstmengde og
fangstverdi 1945 - 1975. s. 15
- Tabell 10. Prisutviklingen for selfangst-
produkter 1972 - 1978. s. 16
- Tabell 11. Eksportverdien av noen selfangst-
produkter fordelt på land 1973 - 1978 s. 17

1. Innledning.

I forbindelse med omleggingen av lengdeangivelsen for fartøyer i "Register over merkepliktige norske fiskefarkoster", er meter innført som eneste lengdeangivelse i selfangstberetningen fra og med denne utgave.

Fangstresultatene fra eventuelle overvintreere eller ekspedisjoner er fra 1971 tatt med i NOS: Jaktstatistikk.

2. Deltaking.

Fartøyene

Det deltok i alt 19 fartøyer i selfangsten i 1978. Dessuten deltok ett hjelpeskip i Vesterisen. I 1977 deltok 22 selfangstfartøyer. Reduksjonen i 1978 fordelte seg slik:

Troms	-	2 fartøyer
Nordland	-	1 fartøy
Møre og Romsdal	-	1 fartøy

Fra Hordaland deltok ett fartøy. Dette fylket var ikke representert i 1977.

Fartøyenes gjennomsnittlige bruttotonnasje økte fra 243,7 i 1977 til 249,9 i 1978, og den gjennomsnittlige motorytelse økte fra 925 HK til 971 HK. Fartøyenes gjennomsnittslengde var 36,2 m i 1978 mot 35,6 i 1977.

Det var ingen fartøyer som forliste under selfangsten i 1978.

Besetning

Det deltok i alt 253 mann i selfangsten i 1978. Dette var en nedgang på 42 mann fra året før. Det gjennomsnittlige antall mann pr. fartøy har endret seg lite siden 1976, og var i 1978 13,3.

3. Fangstmengde og fangstverdi.

På tross av at det bare var små endringer i kvotene fra 1977 til 1978, ble fangstresultatet langt svakere i 1978 enn det var i 1977. Særlig ble det dårlige resultater ved Newfoundland, der det ble fanget vel 19.000 færre dyr enn året før (se tabell 4).

Innklareringsverdien pr. fartøy og innklaringsverdien pr. mann som de siste årene har vært stigende falt fra 1977 til 1978 med henholdsvis ca. 33.000 kr. og ca. 1.300 kr. til ca. 501.000 kr. pr. fartøy og ca. 37.600 kr. pr. mann.

Oversikt over kvoten og fangstperioden er gitt i tabell 5 side

4. Fangstforhold.

Is- og værforhold har stor betydning for fangstutbyttet.

Bl.a. fremgår det av selfangstinspektørens rapporter at isforholdene var den viktigste årsaken til at grønlandsselfangsten ved Newfoundland slo feil i 1978 og at under halvparten av kvoten ble tatt i dette området. Hovedkastet av grønlandsselunger befant seg innenfor 3-milsgrensen, og i dette området kan de norske fartøyene ikke drive fangst.

Det ble ikke foretatt selundersøkelser ved Newfoundland i 1978. Oversikten nedenfor over is- og værforhold omfatter derfor bare Vesterisen og Østisen. Oversikten er hentet fra "Selundersøkelsene i 1978" av T. Øritsland.

Vesterisen.

"Værforholdene på fangstfeltet var stort sett bra gjennom sesongen. Siktbarheten var god, og ble hindret av tåke eller snebyger bare fire dager (23. mars, 9., 11. og 22. april). Temperaturen varierte fra $+18^{\circ}\text{C}$ i mars og $+4^{\circ}\text{C}$ i april. Vinden vekslet mellom sterk kuling den 8. april og stille vær den 24. april, med vinder av vekslende styrke og retning gjennom hele fangstsesongen." "Nord og nordøst av Jan Mayen der selkastene ble funnet og mesteparten av fangsten foregikk, var det praktisk talt bare vinteris og tildels tynn sørpeis. Unntaket var et lite område med grovere og eldre is der ett av grønlandsselens kastelegre ble funnet den 28. mars. På grunn av lave temperaturer i tiden 25. mars - 3. april hadde de fleste skutene problemer også med den

tynne og nyfrosne isen i denne perioden, noe som ga seg til kjenne ved mange og forholdsvis store ishudskader på treskutene. Senere ble vinterisen brukket opp av tung dønning, og mot slutten av sesongen var praktisk talt all vinteris malt opp, slik at det bare var grov og hard polarbakke langs iskanten, og derfor dårlige fangstforhold."

Østisen

"Fra 24. mars til 6. april var det lett vind av skiftende retning på feltet og temperaturen varierte fra $\pm 6^{\circ}\text{C}$ til $+1^{\circ}\text{C}$. I tidsrommet fra 6. til 17. april kom vinden fra øst med vindstyrker fra frisk bris til liten kuling. I denne perioden varierte temperaturen mellom $\pm 15^{\circ}\text{C}$ og $\pm 7^{\circ}\text{C}$. Fra 18. til 26. april var det lett vind fra nordvest og nord med temperaturer fra $\pm 5^{\circ}\text{C}$ til $+1^{\circ}\text{C}$. Bortsett fra enkelte spredte snebyger var siktbarheten god."

5. Førstehåndspriser og eksportverdi.

Førstehåndsprisene til fanger har holdt seg nesten uendret fra 1977 til 1978. I gjennomsnitt gikk prisen på pelsskinn opp bare fra kr. 165 til kr. 167 pr. skinn.

Den samlede eksportverdi økte med ca. 16% fra 36,2 mill. kroner i 1977 til 42,1 mill. kroner i 1978. Særlig markert var økningen i eksporten til Vest-Tyskland, ca. 30%. Markedene i Spania og Frankrike hadde en viss nedgang, mens eksporten til Danmark økte med ca. 2 mill. kroner.

U.S.A. har for tiden importforbud mot selskinn.

Tabell 1. Deltakingen i selfangst 1978, fordelt etter fartøyenes heimsted.

	Antall fartøyer	Samlet tonnasje		Besetning i alt mann	Gjennomsnitt pr. fartøy	
		Brutto	Netto		Lengde meter	Maskin hk
Hordaland	1	496	148	17	49,5	2.495
Møre og Romsdal	6	1.822	690	89	39,9	1.110
Troms	12	2.430	905	147	33,2	774
I alt 1978	19	4.748	1.743	253	36,2	971

Tabell 2. Fartøyer som har innklarert fangst i 1978, fordelt etter lengde (meter) og byggeår.

Lengde meter	BYGGEÅR											I alt
	1900 - 09	1910 - 19	1920 - 29	1930 - 39	1940 - 49	1950 - 59	1960 - 64	1965 - 69	1970 - 75	1976	1977	
Trefartøyer 20 - 30 meter	1	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	5
Over 30 meter		5	-	-	1	1	-	-	-	-	-	7
Trefartøyer i alt	1	6	-	-	3	2	-	-	-	-	-	12
Stålfartøyer 30 - 45 meter	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	3
Over 45 meter	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1	-	4
Stålfartøyer i alt	-	-	-	-	2	2	-	1	1	1	-	7
Sum fartøyer	1	6	-	-	5	4	-	1	1	1	-	19

Tabell 3. Fartøyer som har innklarert fangst i 1978 fordelt etter lengde (meter) og maskinens ytelse.

Lengde meter	MASKINENS YTELSE (HK)									I alt
	300- 399	400- 499	500- 599	600- 699	700- 799	800- 999	1.000- 1.199	1.200- 1.499	Over 1.500	
Trefartøyer 20 - 30 meter	2 ¹⁾	2	1	-	-	-	-	-	-	5
Over 30 meter	1	1	1	2	2	-	-	-	-	7
Trefartøyer i alt	3	3	2	2	2	-	-	-	-	12
Stålfartøyer 20 - 30 meter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30 - 45 meter	-	-	-	-	-	-	1	-	2	3
Over 45 meter	-	-	-	-	-	-	-	1	3	4
Stålfartøyer i alt	-	-	-	-	-	-	1	1	5	7
Sum fartøyer	3	3	2	2	2	-	1	1	5	19

¹⁾ Av disse ett fartøy med 270 HK.

Tabell 4. Oversikt over fangstmengde og -verdi 1971-1978.

År	Newfoundland		Vesterisen		Østisen		Nordisen		I alt ¹⁾		Innkl. ²⁾ verdi i faste kr.
	Ant.dyr	Innkl.verdi	Ant.dyr	Innkl.verdi	Ant.dyr	Innkl.verdi	Ant.dyr	Innkl.verdi	Ant.dyr	Innkl.verdi	
	stk.	1000 kr.	stk.	1000 kr.	stk.	1000 kr.	stk.	1000 kr.	stk.	1000 kr.	1000 kr.
1971	113.385	12.169	41.391	8.527	8.470	1.040	187	59	163.453	21.795	27.729
1972	65.481	8.640	35.398	6.392	12.447	1.353	139	..	113.465	16.385	19.505
1973	64.547	7.586	38.310	7.542	12.328	1.521	745	75	115.930	16.724	18.459
1974	65.382	8.810	41.099	9.062	7.451	1.109	..	..	113.932	18.981	18.981
1975	70.388	8.940	30.780	7.390	10.959	1.386	147	22	112.274	17.738	16.140
1976	53.204	7.355	19.128	2.975	12.758	1.917	..	..	85.090	12.247	10.104
1977	41.674	5.319	30.221	5.512	6.248	913	11	1	78.154	11.745	8.898
1978	22.569	3.193	30.525	5.675	4.812	660	..	..	57.906	9.528	6.700

1) Unntatt fangst i Danmarkstredet, se note 6 tabell 6.

2) Tallene er deflatert med konsumprisindeksen, basis 1974.

Tabell 5. Oversikt over fangstperioder og -kvoter 1971-1978.

År	Newfoundland			Vesterisen			Østisen			
	Tidsrom	Grønlandssel	Kl.myss	Tidsrom	Grønlandssel	Kl.myss	Tidsrom	Grønlandssel	Stor kobbe	
1971	12.3.-24.4.	100.000		20.3.-5.5.	15.000 unger	30.000	20.3.-30.4.	14.000	Fredet	
1972	12.3.-24.4.	60.000		23.2.-5.5.	15.000 unger	30.000	23.3.-30.4.	14.000	"	
1973	<u>Grønlandssel</u> 12.3.-24.4.	<u>Kl.myss</u> 20.3.-24.4.	60.000	12.3.-5.5.	15.000 unger	30.000	23.3.-30.4.	14.000	"	
1974	12.3.-24.4.	20.3.-24.4.	60.000	15.000 ¹⁾	22.3.-5.5.	15.000 unger 2)	30.000	23.3.-30.4.	14.000	"
1975	15.3.-24.4.	20.3.-24.4.	60.000	10.000	22.3.-5.5.	15.000 unger 2)	45.000	23.3.-10.5.	14.000	"
1976	15.3.-24.4.	22.3.-24.4.	44.667	9.000	22.3.-5.5.	15.000 unger 2)	34.000	23.3.-30.4.	14.000	"
1977	15.3.-24.4.	22.3.-24.4.	35.000	9.000 ³⁾	22.3.-5.5.	15.000 unger 2)	30.000	23.3.-5.5.	16.000	"
1978	10.3.-24.4.	20.3.-24.4.	35.000	9.000 ⁴⁾	22.3.-5.5.	15.000 unger 2)	34.880 ⁵⁾	23.3.-7.5.	16.000	"

1) Totalkvote som ble fordelt mellom Norge og Canada.

2) Etter 10. april kunne fartøyer som ikke hadde fått full fangst av unger fylle kvoten ved fangst av eldre grønlandssel.

3) Av disse konkurrerte norske og kanadiske fangere om 3.000 dyr etter den 29.3.

4) Av disse konkurrerte norske og kanadiske fangere om 3.000 dyr etter den 27.3.

5) Av disse 8.000 hunner og 26.000 unger.

Tabell 6. Selfangsten i 1978 fordelt på fangstfelt.

	Fangstfelt				I alt ⁶⁾
	New-found-land	Vester- ³⁾ isen	Øst-isen	Nord-isen	
Antall innklareringer.....	4	11	4	-	19
I. Grønlandssel i alt ..... stk	16.254	14.481	4.802	-	35.537
1. Vårfødte unger:					
a. Hårfaste kvitunger "	10.617	11.813	37	-	22.467
b. Unger under og etter hårskiftet	3.783	2.611	1.656	-	8.050
2. Eldre dyr (1 år og eldre)"	1.854 ¹⁾	57 ⁴⁾	3.109	-	5.020
II. Klappmyss i alt	6.315	16.043	7	-	23.566
1. Blueback (vårfødte under)"	5.024	13.899	6	-	18.930
2. Eldre dyr (1 år og eldre)"	1.291 ²⁾	2.144 ⁵⁾	1	-	4.636
III. Storkobbe	-	1	-	-	1
IV. Hvalross.....	-	-	-	-	-
V. Snadd.....	-	-	3	-	3
VI. Isbjørn i alt	-	-	-	-	-
Herav:					
a. Levende	-	-	-	-	-
b. Døde	-	-	-	-	-
VII. Samlet antall av disse dyr "	22.569	30.525	4.812	-	59.107
VIII. Spekk	480,4	490,8	123,8	-	1.138,6
IX. Innklaringsverdi .. 1000 kr.	3.193	5.675	660	-	9.665

1) Innkludert 400 voksne dyr fanget for vitenskapelige formål.

2) Herav 552 ett år gamle og eldre hunner.

3) Innkludert 16 grønlandssel og 22 klappmyss fanget for vitenskapelige formål av hjelpeskipet "Harmoni".

4) Fanget for vitenskapelige formål.

5) Herav 179 ungdyr.

6) Innkludert 1 blueback, 1200 klappmyss og 43,6 tonn spekk, verdi 137 tusen kr., fanget av Havforskningsinstituttet med leiet fangstskute i Danmarkstredet.

Tabell 7. Fartøyenes gjennomsnittlige størrelse og mannskap og turenes gjennomsnittlige varighet og fangstverdi fordelt på fangstfelt, 1978.

Fangstfelt	Antall turer i alt	Gj.snitt pr. fartøy			Gj.snitt pr. tur		
		Mannskap	Tonnasje		Motor HK	Varighet døgn	Innklareingsverdi 1000 kr.
			Brutto	Netto			
Newfoundland	4	19	501	186	2.049	61	798,3
Vesterisen	11	12	198	73	773	42	515,9
Østisen	4	10	129	55	551	38	165,0
Nordisen	-	-	-	-	-	-	-
I alt 1978	19	13	152,5	92,8	994,7	45	500,7

Tabell 8. Fangstmengde og fangstverdi etter innklaringssted, heimsted og måned, 1978.¹⁾

	Grønlandssel				Klappmyss				Isbjørn							Samlet antall av disse dyr	Samlet spekk- produk- sjon	Verdi av alle fangst- produkter	Verdi av sel- fanger- nes hå- kjerring bytte fiske	Selfang- ernes bruttout- bytte
	Herav		Herav		Herav															
	Antall turer	I alt	Unger	Eldre dyr (1 år og eldre	I alt	Unger	Eldre dyr (1 år og eldre	Stor- kobbe	Hval- ross	Snadd (Ring- sel	I alt	Lev- ende	Døde							
stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	tonn	1000kr.	1000kr.	1000kr.			
<u>Innkl. sted:</u>																				
Ålesund	5	12.377	11.426	951	5.397	4.334	1.063	1	-	-	-	-	-	17.775	359	2.493	-	2.493		
Tromsø	14	23.160	19.091	4.069	16.968	14.595	2.373	-	-	3	-	-	-	40.131	736	7.035	-	7.035		
<u>Heimsted:</u>																				
Hordaland	1	2.305	1.911	394	1.648	948	700	-	-	-	-	-	-	3.953	91	767	-	767		
Møre og Romsdal	6	13.765	12.517	1.248	7.689	6.553	1.136	1	-	-	-	-	-	21.455	412	3.247	-	3.247		
Troms	12	19.467	16.089	3.378	13.028	11.428	1.600	-	-	3	-	-	-	32.498	592	5.514	-	5.514		
<u>Innkl. mnd.:</u>																				
April	16	32.091	28.859	3.232	22.360	18.924	3.436	1	-	-	-	-	-	54.452	1.005	9.074	-	9.074		
Mai	3	3.446	1.658	1.788	5	5	0	-	-	3	-	-	-	3.454	90	454	-	454		
August	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
I alt 1978	19	35.537	30.517	5.020	22.365	18.929	3.436	1	-	3	-	-	-	57.906	1.095	9.528	-	9.528		

1) Unntatt fangst i Danmarkstredet, se note 6 tabell 6.

Tabell 9. Gjennomsnittlig fangstmengde og fangstverdi 1945-1975.

	Grønlandssel			Klappmyss			Isbjørn							Samlet antall av disse dyr	Samlet Spekk- produk- sjon	Verdi av alle fangst- produkter	Verdi av selfang- ernes kjerring- fiske	Selfang- ernes samlede brutto- utbytte
	Herav			Herav			Herav											
	Antall turer	I alt	Unger	Eldre dyr (1 år og eldre	I alt	Unger	Eldre dyr (1 år og eldre	Stor- kobbe	Hval- ross	Snadd (Ring- sel)	Isbjørn							
stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	stk.	tonn	1000kr. ^{x)}	1000kr. ^{x)}	1000kr. ^{x)}	
1945-50.....	81	84.937	43.452	41.521	47.733	26.498	21.235	2.410	148	327	279	31	248	135.870	2.758	7.545	841	8.386
1951-55.....	100	993.590	103.180	90.410	79.313	39.974	39.339	2.800	260	301	216	31	185	276.480	5.747	15.069	501	15.570
1956-60.....	84	199.839	103.914	95.925	54.702	30.162	24.540	1.248	-	97	142	12	130	256.028	5.172	16.583	135	16.718
1961-65.....	65	161.473	109.438	52.035	45.457	29.780	15.677	1.739	-	596	73	1	72	209.338	3.756	23.607	-	23.607
1966-70.....	44	163.014	121.515	41.499	42.612	28.132	14.480	178	-	21	14	-	14	205.839	3.738	21.508	-	21.508
1971-75.....	35	87.213	70.115	17.098	36.332	24.563	11.769	242	-	7	13	-	13	123.813	2.336	18.325	-	18.325

x) Alle beløp er i nominelle kroner.

Tabell 10. Prisutviklingen for selfangstprodukter 1972-1978.
Gjennomsnittlige førstehåndspriser, kr. pr. skinn.

	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Pelsskinn:							
Whitecoats, hårfaste kvitunger Naturelle	85	85	92	95	95	95	100
Whitecoats, hårfaste kvitunger Nesten naturelle	75	75	82	85	85	85	90
Whitecoats, fargevare	70	70	77	80	80	80	80
Blueback, naturelle	250	275	275	275	275	275	275
Blueback, nesten naturelle	210	225	225	225	225	225	225
Blueback, vanlig	175	190	190	190	190	190	190
Blågris, hårfaste	70	70	70	70	70	70	70
Voksen grønlandssel, hårfaste	100	100	110	110	110	120	130
Hårfaste klappmyss Tunge	325	325	325	325	275	275	275
Lette	265	265	275	275	225	250	250
Svartunger, hårfaste naturelle	150	170	190	200	200	150	150
Gjennomsnittspris for pelsskinn	161	169	173	175	166	165	167
Garveskinn:							
Ikke hårfaste saddlers	20	40	40	40	40	40	40
Lurv	55	55	55	55	55	50	55
Spekk, pris pr. kg	0,45	0,60	1,50	0,90	0,90	1,50	1,35

Kilde: G. C. Rieber & Co. A/S, Bergen.

Tabell 11. Eksportverdien av noen selfangstprodukter fordelt på land 1972-1978.
1.000 kroner.

	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Uberedte skinn av sel, kobbe, klappmyss etc.:						
I alt	7.804	7.494	6.857	4.037	2.946	2.866
Herav til:						
Danmark	1.007	1.838	1.430	799	524	1.058
Sverige	1.302	1.342	40	718	324	629
Finland	340	450	551	100	-	-
Frankrike	710	760	678	602	691	156
Nederland	283	-	-	-	-	-
Storbritannia og Nord-Irland	866	466	469	610	919	463
Japan	-	-	-	-	-	144
Vest-Tyskland	3.024	2.561	3.672	896	430	417
Canada	-	70	-	-	-	-
Øst-Tyskland	204	-	-	293	-	-
Sambandsstatene	68	-	-	-	-	-
Italia	-	-	-	15	57	-
Andre	-	7	17	-	1	-
Beredte pelsskinn ¹⁾ av sel, kobbe og klappmyss:						
I alt	34.827	41.620	29.317	36.408	33.292	39.224
Herav til:						
Danmark	4.476	5.798	3.597	7.210	3.088	4.559
Sverige	516	207	60	67	166	177
Finland	157	187	90	23	153	194
Belgia og Luxembourg	233	90	66	64	3	-
Frankrike	4.450	4.328	2.322	2.416	2.110	1.944
Italia	4.413	4.595	2.185	3.271	1.556	1.572
Nederland	46	-	-	-	-	39
Spania	1.221	2.587	1.942	1.574	2.499	1.104
Storbritannia og Nord-Irland	1.501	1.872	789	928	122	168
Sveits	506	335	272	55	98	204
Vest-Tyskland	9.828	15.483	8.358	15.127	17.075	22.370
Østerrike	1.476	1.237	960	1.200	828	576
Sovjetunionen	4.112	3.149	7.752	3.472	4.887	4.855
Canada	749	1.049	603	678	263	638
Sambandsstatene	342	452	-	1	-	-
Malta	-	-	-	-	-	70
Australia-Sam.	44	-	28	4	1	-
Japan	621	158	162	195	365	711
Hong Kong	42	-	-	25	-	14
Andre	94	93	95	98	78	29
å selolje:						
I alt	431	12	44	18	2	12
Herav til:						
Finland	-	-	-	14	2	12
Sverige	-	-	-	4	-	-
Danmark	418	-	-	-	-	-
Vest-Tyskland	-	-	-	-	-	-
Uspesifisert	13	12	44	-	-	-

følge oppgaver fra Statistisk Sentralbyrå.

¹⁾ En del skinn er av utenlandsk opprinnelse.

